ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

LEX

PARLAMENTUL ROMANIEI
SENAT
L. 97 / 2. XII. 98

SENATUL ROMÂNIEI
Domnului Secretar General
ALEXANDRU DUMITRESCU

Urmare adresei Dumneavoastră nr.L97/1998, vă transmitem, alăturat, avizul Consiliului Legislativ referitor la **propunerea legislativă privind organizarea şi funcţionarea Centrelor Academice de Excelenţă.**

PREŞEDINTE

CONSILIUL LEGISLATIV * PREŞEDINTE

Valer DORNEANU

Bucureşti
Nr.D322/30.11.1998

ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind organizarea şi funcţionarea Centrelor Academice de Excelenţă

Analizând **propunerea legislativă privind organizarea şi funcţionarea Centrelor Academice de Excelenţă,** transmisă de Secretarul General al Senatului, cu adresa nr.L97/1998,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observaţii şi propuneri :

I. Observaţii generale

1. Obiectul de reglementare al prezentei propuneri legislative îl constituie înfiinţarea, ca Centre Academice de Excelenţă, a ansamblului de universităţi, institute şi centre de cercetare ale Academiei Române, precum şi a celor care au funcţionat sub egida Academiei Române până la data de 1 ianuarie 1970 din centrele universitare Bucureşti, Iaşi, Cluj şi Timişoara. Proiectul conţine norme referitoare la componenţa şi atribuţiile Consiliului Naţional al Centrelor Academice de Excelenţă şi Consiliilor Ştiinţifice ale acestora, precum şi la modul de finanţare al Centrelor Academice de Excelenţă.

Prin obiectul şi cuprinsul ei, propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

2. Dinamizarea şi eficientizarea cercetării ştiinţifice constituie obiective generoase pe care Consiliul Legislativ nu le pune în discuţie.

Din analiza propunerii legislative rezultă însă că soluţiile preconizate nu sunt de natură să asigure îndeplinirea acestor deziderate.

Deşi potrivit Expunerii de motive iniţiatorul îşi propune să optimizeze funcţionarea sectorului cercetării ştiinţifice, se constată că prin conţinutul propunerii legislative nu se realizează decât crearea

unei suprastructuri greoaie şi inutile care va greva asupra bugetului, şi aşa firav, afectat cercetării ştiinţifice.

Din acest punct de vedere apreciem că instituţionalizarea unui organism reprezentativ interdepartamental de coordonare şi a unui mecanism de stimulare selectivă, bazat pe performanţă, a cercetării ştiinţifice ar fi o soluţie mai adecvată.

3. Ca apreciere de ordin general, considerăm că propunerea legislativă ar trebui mai bine organizată pe plan normativ, atât sub aspectul soluţiilor legislative preconizate, cât şi al sistematizării materiei, întrucât unele soluţii legislative şi concepte noi sunt insuficient de clar exprimate, sau lipsite de precizia necesară. Din cauza unor formulări generale şi evazive, textul nu reuşeşte să evidenţieze în mod clar scopul urmărit prin crearea acestor noi structuri.

Proiectul nu defineşte **noţiunea** de Centru Academic de Excelenţă, nici natura sa juridică şi nici **criteriile** pe baza cărora unităţile de învăţământ superior şi institutele de cercetare pot fi grupate sub această formă.

Redactarea deficitară a textului art.1 lasă să se înţeleagă că prin proiect sunt instituite ca Centre Academice de Excelenţă **toate** Universităţile, fără a preciza însă în mod explicit dacă acestea sunt din sistemul învăţământului de stat sau particular ori din ambele. Considerăm că o asemenea precizare era absolut necesară pentru a contura noţiunea şi scopul Centrelor Academice de Excelenţă, precum şi natura juridică a organismului care va conduce aceste centre.

Totodată, teza finală a art.1, conform căreia se instituie ca Centre Academice de Excelenţă, pe lângă unităţile enunţate în partea de debut a normei, "şi **cele care au funcţionat sub egida Academiei Române până la data de 1 ianuarie 1970**", este confuză.

În condiţiile în care nu se menţionează nicăieri care este situaţia centrelor universitare care au funcţionat până la 1 ianuarie 1970, apreciem că, pentru cele care mai există, s-ar fi impus nominalizarea lor, printr-o listă anexă, cu reformularea corespunzătoare a textului.

Trebuie precizat, de asemenea, şi faptul că prin crearea Consiliului Naţional al Centrelor Academice de Excelenţă ca "**administrator**" al Centrelor Academice de Excelenţă, centre care potrivit art.1 includ o serie de unităţi de învăţământ superior, pare că se înfrânge principiul autonomiei universitare consacrat de Legea nr.84/1995.

Acest consiliu nu ar trebui să se substituie organelor de conducere ale universităţilor declarate Centre Academice de

Excelenţă, deoarece unităţile de învăţământ, aşa cum am arătat mai sus, se bucură de autonomie universitară.

4. Un alt aspect discutabil îl constituie "tutelarea" Consiliului care, conform proiectului, se realizează de Academia Română şi de Ministerul Educaţiei Naţionale. Având în vedere faptul că, potrivit prevederilor Decretului-Lege nr.4/1990, Academia Română funcţionează autonom, iar Ministerul Educaţiei Naţionale este organ al administraţiei publice centrale de specialitate, se ridică întrebarea cum se va aplica în practică dispoziţia prevăzută la art.3.

În aceeaşi ordine de idei, la art.5 nu se înţelege care ar fi natura actului emis prin "**consens**" de Academia Română şi Ministerul Educaţiei Naţionale, prin care urmează să fie numit preşedintele Consiliului Naţional al Centrelor Academice de Excelenţă.

Menţionăm de asemenea, că din modul narativ de redactare a unora dintre "misiunile şi competenţele" ce sunt prevăzute în sarcina Consiliului Naţional al Centrelor Academice de Excelenţă, nu rezultă cum vor putea fi aduse la îndeplinire acestea, atâta vreme cât ele au în vedere termeni generali cum ar fi: "participarea la analiza ştiinţei şi educaţiei universale", "elaborarea strategiilor de dezvoltare a ştiinţelor fundamentale ...", dar şi noţiuni nedefinite în proiect, cum este cazul conceptului de "cercetare fundamentală de excelenţă".

Observaţia este valabilă şi cu privire la textele ce consacră atribuţiile şi competenţele Consiliilor Ştiinţifice ale Centrelor Academice de Excelenţă, în care se utilizează aceleaşi noţiuni cu caracter general, declarativ, de genul "sprijină", "asigură", etc.

Din cauza modului cum este formulată atribuţia referitoare la gestionarea mijloacelor de cercetare şi informare (art.4 lit.g) şi în lipsa unei precizări referitoare la natura juridică a Consiliului, s-ar putea ajunge la încălcarea normei consacrată de legea învăţământului potrivit căreia universitatea este proprietara bazei sale materiale.

5. În privinţa ordonatorilor de credite prevăzuţi atât în art.2 cât şi în art.13, considerăm că nu sunt respectate dispoziţiile art.33 din Legea nr.72/1996, legea cadru în materie, întrucât nu instituţiile sunt ordonatori de credite, ci persoanele fizice care au calitatea de conducători ai acestora.

6. Întrucât prin proiect se intenţionează crearea unui Fond Special pentru Reforma Academică, considerăm că norma de la art.14 este redactată impropriu, deoarece nu poate fi vorba de existenţa, în cadrul acestuia, a altor două fonduri ci de două destinaţii distincte

afectate sumelor din Fond şi anume: cheltuieli pentru capital şi cheltuieli pentru granturi.

7. Semnalăm că dispoziţiile art.16 creează reglementări paralele cu cele ale Ordonanţei Guvernului nr.25/1995 privind reglementarea organizării şi finanţării activităţii de cercetare - dezvoltare, cu modificările ulterioare.

8. Normele privind organizarea şi conducerea Centrelor Academice de Excelenţă nu sunt formulate şi redate într-o succesiune logică, astfel încât să se asigure coerenţa reglementării propuse. De asemenea, la art.5 alin.2 lit.a) este prevăzută Comisia de matematică şi ştiinţele naturii fără ca, în prealabil, să se precizeze poziţia şi rolul acesteia în compunerea Consiliului. Remarcăm, totodată, constituirea a două consilii, respectiv Consiliul Naţional al Centrelor Academice de Excelenţă şi Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice Universitare, fără să se stabilească statutul juridic al acestora, relaţiile dintre ele şi modul de funcţionare, sau, eventual, să se facă o trimitere la elaborarea în acest sens a unor regulamente proprii.

9. Având în vedere că prin art.13 din propunerea legislativă se intenţionează finanţarea Centrelor Academice de Excelenţă de la bugetul de stat, menţionăm că devin incidente dispoziţiile art.110(1) din Constituţie, potrivit cărora este necesară solicitarea punctului de vedere al Guvernului.

Legat de acest aspect, menţionăm şi faptul că, în sensul Legii nr.72/1996, creditele externe nu sunt o sursă de finanţare, ele constituind în fapt o soluţie de moment, sumele urmând a fi restituite. Din acest motiv, precum şi pentru faptul că există o reglementare specială care guvernează domeniul, respectiv Legea nr.91/1993 privind datoria publică, propunem eliminarea din cuprinsul art.13 a referirilor la creditele externe.

De asemenea, la art.15, menţionăm că cheltuielile de capital se asigură din Fondul special, nu din credite externe, credite care trebuie restituite de **beneficiari** şi nu de stat. De asemenea, din moment ce sursa de alimentare a Fondului special o constituie bugetul de stat, nu este necesară o nouă referire la bugetul de stat, referire ce ar putea genera confuzii. Din aceste considerente, apreciem că norma de la art.15 nici nu era necesară.

II. Observaţii de tehnică legislativă

1. În conformitate cu normele de tehnică legislativă, în textul unui proiect de lege trebuie să se menţină aceeaşi terminologie şi să se folosească cuvintele de largă circulaţie şi cu un înţeles clar. Expresiile

redate în limba străină trebuie să fie exprimate prin corespondentul lor din limbă română. În text se folosesc termeni improprii, nespecifici limbajului juridic normativ sau cu un conţinut care nu redă, într-o formă adecvată, situaţia avută în vedere. Ne referim la expresia "plasat sub tutela" de la art.3, "misiuni şi competenţe" de la art.4, "disjunctate astfel" de la art.14, "cel mai abilitat" de la art.17. De asemenea, în cuprinsul capitolului 5 mijloacele de cercetare sunt definite neadecvat, când "aparatură" sau "echipamente", când pur şi simplu "obiecte".

2. Din cuprinsul actului normativ lipseşte formula introductivă care să releve denumirea autorităţii emitente şi exprimarea hotărârii de luare a deciziei referitoare la adoptarea legii.

Ca urmare, după titlu trebuie introdusă formula:

"Parlamentul României adoptă prezenta lege".

3. Pentru a răspunde exigenţelor aceloraşi norme de tehnică legislativă, se impune eliminarea parantezelor din cuprinsul actului normativ şi înlocuirea lor, eventual, cu virgulă.

În ceea ce priveşte marcarea textelor, menţionăm că abrevierea "Art." urmează să se scrie pe acelaşi plan cu debutul dispoziţiei, printr-o uşoară retragere de la aliniamentul textului pe verticală. De asemenea, numerotarea capitolelor trebuie făcută prin cifre romane şi nu prin cifre arabe, cum greşit s-a procedat.

Observăm, totodată, că marcarea alineatelor nu se realizează în mod unitar, prin cifre arabe încadrate între paranteze. Exemplificăm articolul 5 care conţine alineate nemarcate, în timp ce alineatele articolului 32 sunt marcate eronat, respectiv fără cuprinderea cifrei între două paranteze (1), (2).

4. Norma prevăzută la art.32 alin.(2), este lipsită de substanţă. Menţionăm că atunci când legiuitorul doreşte ca, în vederea bunei aplicări a unei legi, Guvernul să elaboreze norme metodologice, trebuie stabilită şi problematica respectivelor norme. Or, o asemenea precizare nu apare în textul propus.

PREŞEDINTE

Valer DORNEANU

CONSILIUL LEGISLATIV * PREŞEDINTE

Bucureşti
Nr. 948/30.11.1998